Gazar byriin proletaarnuud negedegtii!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Jer- Ÿygeer ailes garsa baina.

1932 onii Maarta 7 edor

№ 56 (609)

edor byri garna.

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M mozi̇in komiteed ba B-M. rispyybl. tebiin gyicedkeke komiteed bolon yiledber. ebleliin B-M. zeblel gurbanii emeneeş ŋiitelegdene

Dugaar neecediin yne 5 menge.

Zakika yne:
sara byriiin 1 tekerig
Gadaada ulasta bol 1 tek. 50 menge

AADRIS: Верхнеудинск. Центросоюзная 26.

Kariin teleelegçed jirene.

Moskvaa 3 (t). Olon ulasiin bysegyiçyydiin maartiin 8 nii sain eder engergelcekeer S.S.S.R. ulasta Aangli, Girmaani, Aavstri, Çikosloovaaki, ba Şveece ulasuudiin bysegyi kedelmeriçed jireke baina. Ene ederte zarimni Moskvaa ba zarimni Leeningraadta engergelsesen darui, S.S.S.R. ulasiin aimaguud deegyyr jabaza yzelge kiike baina.

BK (b) Namiin Buriaad-Mongol moziin IX dygeer konfereence neegdebe

Konfereenciin neegdeke deere namiin moziin komiteediin sek. n. Erbaanoviin kelesen yge

Ydeşiin 7 cag 30 minuutada kotiin teaatarta BK(b) namiin B. M. moziin 9 dygeer konfereenciigi nek. Jirbaanovaas neegeed keleseni:

Neked aa! BK(b) Namiin Buriaad Mongol moziin 9 dygeer konfireence bol, manai agui jike kolbooto ulasiin kedelmeriçen angiin komuniis namiin ketelberieer ankadugaar tabanziliin şiidkekii çanarta gurbadugaar zilde socaliis baiguulaltiigi byteemzeteigeer tegeskeze baisan yjide neegdene.

Manai namiin 9 dygeer konfireence bolbol, nam ba kedelmeriçen angiin tabanziliin tesebiigi tegeskekii çanarta 4 dygeer zilde oroson, ankadugaar tabanziliigi tegeskeke, men bidenii soveed kolbooto socaliismiin fyyndament baiguulagdaza dyyreke iime yjide neegdeze baisan baina.

Buriaad-Mongol mozidaki namiin 9 dygeer konfireence kadaa, kedelmeriçen angi bolbol, namiin ketelberi dooro namiin 17 dugaar konfireence deere tabanziliigi 4 zilde gyicedkeke meriin ketelberiigi temdeglesen ba socaliis baiguulalta tukai tuiliin jikeken teseb, socaliisma baiguulalta, angi ygii socaliis belgemiigi baiguulka tukai aikabtar çukala zyilnyydiigi temdeglen yndesen zaabari nuudiigiini gargaad baisan yjide neegdene.

Neked aa, ene yje bol manai namiin emki bykende tuiliin kariuucalgatai yje bolko juma. Komuniis namiin ketelberieer manai kedelmeriçen angi bolbol aikabtar jike jike gyicedkel ilaltanuudiigi ilasan ba odoo manai urida tabigdaza bykiī daabari zoriļgiigi gyicedkekiin telee manai Buriaad-mongol mozidaki namiin emki bolbol, BK(b) N-iin kizaariin komiteed ba teb komiteediin ketelberi dooro bolşviig josoor, Leeninii josoor temeceke josotoi.

Tabanziliigi 4 zil dotor byteemzeteigeer gyicedkeke jabadal bolbol, ene tegeskekii çanarta 4 dygeer zilde baisan zoriļgonuudiigi bygediini kerkibeçi gyicedkekiigi bideneriin zygees erizei. Namiin 17 dugaar konfireence bol, ankdugaar tabanziliin tesebiigi gyicedkeke tukai ton todorkoi zaabari egesen baina.

Byke kolbooto komuniis namiin 17 dugaar konfireenciin zaabari togtooliigi azal kereg deeree bejelyylen gyicedkekiin telee, manai Buriaad Mongol mozidaki namiin emki bol bolşoviig, Leeninii josoor temeceke josotoi.

Namiin 17 gudaar konfireencoos kojordugaar tabanzil, angi ygii socaliis Belgemiigi baiguulka tabanzil bolbol, bideneriigi ulam jikeken ujalgatai bolgoko baina.

Nam kedelmeriçen angi bolbol kojordugaar tabanzilde kapitaliismiin etegeed ba jerenkii angiigi eceslen usadkaza, ediin zasagiin talaar ilaktin telee temeceliigi ergeer jabuulza, tyynçelen soveed kolbooto ulasiin azalçan temeniigi socaliis belgemiin edebketei kedelmeriçen bolgokiin telee Leenin-bolşoviig josoor temeceke josotoi Nam ba kedelmeriçen angiaas ene auga zoriļgonuudiigi kerbee nam bolbol tabanziliigi derben zilde byteemzeteigeer gyicedkebel enyyniigi cem gyicedkeze çadana.

Tabanziliin tesebiigi gyicedkeke keregte bii debzeltenyyd bolbol kojordugaar tabanzilde manai komuniis namiin, Leeninii namiin teb nekeer Staalinii ketelberi dooro kerkibeçi gyicedkeze çadko bide (Alaga taşaba)

Ene agui jike baiguulgiin tesebiigi gyicedkeze çadaka barimta bolbol bidenii gyicedkeke baigaa ankadugaar tabanzil imagta manai namiin byke emkinyydiin zeb udaridalgaas taiībarilagdana. (Alaga taşalgan).

Namiin zinkeni şugamiigi ceber saikanaar sakin jabuulza kojor taişee eris temecen, ilangajaa odoo yjede jikeken ajuultai bolko baruunii kelber.l, kubiskalda esergyy troockiisme „zyynii" nugalaaçantai ba tedeeniigi ajadan dagaldagçadtai kair gam ygii eris temecen baina. Neked aa, ene jike zoriļgonuudiin ilaltani enyygeer kedelmeriçen angi bolbol, ankadugaar, tabanziliigi şuud gyicedkeze kojordugaar tabanziliin urid tabigdaza bykii zoriļgonuudiigi gyicedkekiin bata barimta bolzoi.

Manai Buriaad-Mongol mozidoki emki bolbol, ankadugaar tabanzilde tabigdasan zoriļgonuudiigi byteemzeteigeer gyicedkene.

Bide bolbol, yiledberiin oronuudiin byke olziin talaar jikeken ilaltatai, tabanziliin tesebiigi gurban zilde jerenkiidee gyicedkesen baina bide. Enyynçelen biden bolbol kedeegiin azaliigi socaliis josoor şinedken baiguulka talaar men tuiliin jike debzeltetei baina.

Bide bolbol Leeninii yndesenii bodolgiigi bolşoviig josoor delgeryylkiin talaar, sojoliin baiguulgiin talaar, tuiliin jike debzeltetei baina. Tyyntei kamta bide bol, manai soveed, yiledberiçenii, komsomooliin ba bişeçi emkinyydiin talaar aikabtar jike gyicedkel ilaltatai baika juma. Biden bolbol, ulaan tugta socaliis Buriaad-Mongoliin respyybleglin azalçan temenii manlai bolko namiin emki bolbol syyliin zilyydte tuiliin olonoor esege baisan debzeltetei baina.

Neked aa. Namiin Buriaad Mongol moziin komiteed bolbol, BK(b) Namiin Teb Komiteediin ba Kizaariin komiteediin zaabariigi şuud jabuulza, namiin şugamiigi zabkairuulagçad ilangujaa odoo yjede jikeken ajuultai baruunii kelberei „zyynii" nuglaaçan bolon tedeentei ajadan dagaldagçadtai manai B.-M. respyybligiin erke baidal deere kojor teişee eres tes temeceze jiresenii amzalta bidenii kubida niileed jikeken baika juma.

Socaliis baiguulaltiin manai B. M. ulasta çanagşidaa idebketeigeer jabakani kedelmeriçen, kolkoos ba byke azalçadaas agui jike yyskel gargasan barimta bolno. Azalçan niitiin ilangujaa batraag ba ygiiteineriin ene yyskeliin yreni manai B. M. Respyybligte socaliis baiguulaltiin telee baisani barimta bolno. Basa manai bodoto kedelmeride niileed olon bekeşeelyyd ba tasaldal, dutuu zyilyyd baisan. Bur. Mong. muziin namiin emkei moziin komiteediin udaridalgaar Namiin T. K. ba K. K. zaabarinuudiigi gyicedkeke jabadalda manai urida manai bodoto kedelmeride tokiooldoson byke berkeşeelyydiigi jerenkiidee za.lu iza çadasan baina.

Neked aa! ene bolbol bidenees ene konfereence deere manai bodoto kedelmeride baisan dutuu tasaldaluudiigi ongilon gargaka ba tobşo, şuud tukailka ujalgiigi biçegkangiigi abana ygii josotoi. Ene tasaldaluud, dutuu zyilyyd manai kedelmeride doodo şatiin soveed emkinyydees ekileed moziin komiteedeer eleryylen olson baina.—Manai byke dutuu zyilyydiigi toiruulan gagcakan bolşoviigiin eerse şymzelke jabadaliigi şuud jabuulza, tyyniigi bolşoviigiin josoor ileryylen gargabala bidener ene dutuu zyilyydiigi usadkaza çadaka ba ergen azalçan niitiigi manai ene tasaldal ba dutuu zyilyydiigi ynekeeree usadkaka jabadalda emkidkeze çadana.

Manai urida baisan zoriļgonuudiigi bodoto deere gyicedkekedee ekin tyryyn manai angiin daisanuudaas saad tybeg kyleedeg azai. Soveed sojuuza dotor kapitaliis etegeedyydte byke froontoor şuud dobtolon orokodoo manai şugamiigi socaliis baiguulaltiin talaar şuud bejelyylen jabadal dutuu taalsan bodoloor gaikamşag esergyyceke jabadaliigi gargazai.

Buriaad-Mongool ulasiin erke baidal deere manai angiin temecel kurcadasan ba ykeze baigaa angiin zygees esergyycekeni kurcadasan jabadaluud baina. Ede bykii ugaa debzeltenyydiigi kapitaliis etegeedyygte byke froontoor dobtolokiin talaar Leeninii şugamiigi çanga jabuulza olosonii yre men. Kapitaliis etegeedyydte şuud dobtolko loozongiin yndeseer kamtaruulkiin talaar bidener 1932 ondo debzeltetei bygeed. Eneni odoo 70 % bolno. Bide 1932 ondo oirtoko bygeed, 1933 ondo magad yrgelze kamtaraliigi tegeskeke enyynii yndeseer manai Buriaad-Mongool Respyybligte angi bolko niudargaçuudiigi usadkana.

1932-33 onuudta manai urida baisan ene agui zoriļgonuudiigi bidenyyd oirokon cagta erkebişe gyiced keke josotoi. Nekedyydaal dakin dabtanam, bidenyyd ene debzeltenyydiigi kapitaliis etegeedyydte byke froontoor dobtolko jabadaliigi jabuulza, Leeninii namiin şugamiigi çanga ba şuud engergesenii aça men.

Nekedaa! namiin 9 dygeer konfereence bidende bii jikeken debzeltenyydiigi byridkesenii yndeseer namiin 17 dugaar konfereencees, manai bagşa bolko nek. Staalin tyryytei teb komiteediin ba kizaariin komiteediin zaabariin yndeseer çukala ba oirokon cagta beteke zoriļgonuudiigi zaan eke ba tyyniigi gyicedkeke kereg bolbol namiin byke emkide manai kedelmeride byriçi ilyy açagtai yre egeke çadabari egze enyygeer tyryyçiin tabanziliigi cem gyicedkeke zoriļgiigi, kojor dugaar tabanzilde tabigdasan jikeken zoriļgii cem gyicedkeke keregiigi kangana.

Nekedaa! Manai namiin emkiin urgasan, azalçan niitiin idebke keçeltii bolson jabadaluudaas manai debzesenii barimta bolno. Namiin 9 dygeer konfereence bolbol byke kedelmeriigee byridkeze bide Buriaad Mongoldo Ynen bodoto socaliis niitiigi baiguulkiin zeb zamiigi zaan eke josotoi.

Nekedaal manai Buriaad Mongol Respyybligte socaliis baiguulgiin tob ço zoriļgonuudiigi zaan eke zyyrda manai urida baigaa gol teleb zoriļgonuudiigi umardaka ygii josotoi bide. Manai namiin konfereenciin çukala bolgon sanalaa tabika asuudaluud gebel: mal azaliin probleeme gyiced şiidkegdee ygii ba enyynde jikeken dutuu zyilyydtii biden baina. Yiledberiin talaar bidenyyd jikenyyd olon tasaldaluudtai begeed, enyynii usadkaka jabadal namiin emkiigi emkileke josotoi. Kolkoosuudiigi azakuin emkidkelgiin talaar oirokon cagta josotoi aça—ere garka jabadaligi karalcaza zam şugamii abka keregtii. Yndesen sujaliigi baiguulka jabadaliin talaar manai sanaliigi tebiin kanduulkiigi ereke begeed, namiin 9 dygeer konfereence bolbol enyyniigi gyicedkeke jabadaliigi kangakaar zaabari zaan eke azai.

Ene zuuraa, bide eesediingee 9 dygeer konfereenciigi olon ulasiin baidaligi ulam çanagşa jikeer kurcadsan yjede, kapitaliis ulasuudiin ba soveed sojuuziin koorondo esergyycekeni kurcadasan baigaa yjede neegdeze. Sara ba zil byri ene esergyyceke jabadal jikedeze begeed olon ulasiin byrzyiner bolbol bideniigi ali bolko argaar dain ceregte guçuurdekiingi oroldozo baisan yjede baina.

Negen talaasa imperaliis ulasuudiin ba negee talaas kolooni ulasuudiin koorondoki esergyyceke jabadal ulamaara jikedeze baisani bidenii jamarçi cagta belen baika tukai kelene geişe. Kapitaaltanii kriizis menii ene kelesen esergyyceliigi genzegeiryylke jabadalda kergeke begeed, uçar iimeese dain cereg kiike ygii bodolgiigi ulam çanagşa jabuulka manai yndesen zoriļgo men Basa manai ulas oroniigi kamaalaka jabadaliigi deeşelyylke, ulaan ceregiin baatar kyciigi deegşelyylke jabadaluud bolbol ton yndesen zoriļganuud baina. Manai urida baisan ene tedii jikeken zoriļganuudiigi biden 9 dygeer konfereence dere şiidkegdene. Buriaad-mozodoki namiin emki ene bykii zoriļgonuudiigi bytemzete geer erkebişi gyicedkene.

Socaliis baiguulgiigi ergeer jabuulkiin, tabanziliigi 4 zilde cem gyicedkekiin, namiin teb komiteediin zaabariigi gyicedkekiin koinoos, manai namiin bagşa bolko nek. Staaliini koinooso şuud jabaka (alga jikeer taşiba).

Nekedaa! namiin moziin komiteediin nerees namiin 9 dygeer konfereenciigi neegdesen deere sonoskoja (aliga jikeer taşiza, internacionaal tataba).

Kuraliin tyryylegçedte sungasani:

Nek. nek. Ziimin (K.Kom.), Erbaanov, Mockileov, Ibragiimov (namiin T. K. Surgagça), Baerfel, Menkiin D. Derziin D. Dabaiin, Morookin, Boogaçav, Markiizov, Menkiin N. Çimi diin B. Koriuugin S. Teelin A. Cerenii, Kijaaçko, Dampiliin I. (Aga), Ilaanov (Selenge), Aatrikov (Alair), Aseejev, Kooşcin, Eegirt, Apukooviç, Birozoovskaja, Sam—Ben, Sambuugiin; Andreejiv, Koniaajiva, Budiin, Banzaragciin, Koniaajiv, Sandaanova, Kasmaçoov, Meetiliv, Liybiimov, Koroovuşkin, Ovsiaannikov, Erketiin, Syyşçenko, Dondobiin ba bişe nekediigi negen duugaar sungasanda aliga jikeer taşaza baika dunduur suuriaa ezelzei.

Konfireenciin kyndete tyryylegçedte neked. Staalin, Moolotov, Kaganooviç, Poostoşov, Voroşiilov, Kaliinin, Rydzytaag, Andreejiv, Ordzonikiidze, Kiirov, Lioonov ba Bliyyker gegçediigi sungaza aliga taşalgan dunduur tuiliin bajartaigaar sungaba.

Men sekretariaad ba mandaadiin komiisiigi 9-9 nekedees sungaba.

Enyynii syyleer temer Zamiin traansporta, moziin komsomooliin emki, pioneer bagaçuud ba Bookonii aimagiin poliaag yndesetenii kedee azaliin arteel zergiin emkinyydees raaportanuudiigi kyrgezei gen jike aliga taşalgaar engerbe.

Enyygeer ydeşiin kural dyyrze olon teleelegçedte zyzeg karuulba.

Latazakiigi toosoodog ygiiçyyd ene baina.

Namiin zaabari togtooliigi kerkin gyicedkeze bykiigi şalgan yzejaa.

BK (b) Namiin Buriaad-Mongol moziin komiteed ba moziin kinan bacaaka komiisiin kamtarsan 3 dugaar pleenym bolbol, Yndesen sojoliin barguulalta tukai tuiliin çukala togtool gargasan baika juma.

Ene togtool dotoroo, kuuçan mongol yseg bolbol, azalçan temen aradiin erdem sojoliigi şuud kegzyylke jabadaliin nekecel bolzo kerkibeçi çadaka ygii baisaniini ilerkeilen temdegleze, kubiskaliin udka çanarta latiin dyrsete B.-Mongoliin ene ysegiigi niite aradiin dunda nebteryylen delgeryylke jabadaliigi kamagiin çukala deere olzo temdegleed, „Byke buriaad komuniistanar ba komsomoolçuud bolbol 1932 onii Janvaariin 1 kyrtel latiin ysegte erkebişe surka ba yiledberiçenii ebleliin geşyyd—1932 onii Fivraaliin 1 kyrtel bygedeeree şine latiin ysegte suralcaad baika josotoi" geze ton todorkoi togtoomzo gargasan baina.

Men enyynçelen B.-M. ulasiin T.G.K. ba Aradiin komiisarnaraiin tebleesene 1932 onii Fivraaliin 3-nii eder, şine latiin ysegiigi delgeryylke tukai aradiigi gegeeryylke komiisaariin iledkeliigi sonosood gargasan togtooloos keden çukala zyilyydiigi temdeglebel. Enyynii urida baigaa deereenii dooşoni kanduulan biçedeg kuuçan mongol ysegiin orondo latazasan şine ysegiigi Buriaad-Mongol respyybligi dotoroo 1932 onii Apreeliin 1 kyrtel şine yseg medeke ygii jabadalaa erkebişe usadkaad baika josotoi. Men Aimagiin teb gazaraa kedelmerilze bykii bolbol alban kaagçad ba kedelmeriçed bygediigi şine ysegte surgaka jabadaliigi Fivraaliin 20-nii eder kyrtele erkebişe emkidkelgiigi aimagiin gyicedkeke komiteediin tyryylegçenerte ujalgalasan baina.

Tiin deereki togtooluudiigi manai B.-M. ulasiin TGK-diin geşyyd, aimagiin tyryylegçed ba kariuucalgata kedelmeriçedees kerkin gyicedkeze bykii gi şalgakada ilereseniini dooro biçebe:

Nek. Budiin B. Z. (Agiin AGK-diin tyryylegçe) Şine ysegeer unşaza çadaka ba biçekedee 17 bykeli ygenii 5 alduutai biçebe, Budiin bolbol, ygeer lata ysegte surga baisan baina.

Nek. Teeliin A. (Finaansiin narkoom) Şine ysegeer unşakadaa nileed sula ba biçekedee 16 bykeli ygede 11 alduutaigaar biçesen baina. Nek. Teelinii biçesen ygiigi dooro biçebel „Malaa tooroo'ka"geze biçebe, ene bolbol „Malaa turaakı" .geze biçesen baika juma.

Nek. Baraannikov V. N. (Koriiin AGK-diin tyryylegçe) Şine ysegeer biçesen juumiigi unşakadaa sul sain unşadag ba biçekedee 15 ygede 9 alduutaigaar biçebe, ene neker bolbol lata ysegte surgaltda tele nileed oroldozo jabasan baina.

Nek. Cogtiin B. C. (Selengiin plemkoosiin direegtor) Şine ysegeer unşakadaa ton muu, latiin alfaavidaa gyiced medeke ygii 9 bykeli yge biçeenii 6 alduutai ba nege bykeli ngende 3 yseg alduutai biçesen baiya. Men lata ysegte surka tukai jamarçi surguuli dykerigte jabadag ygii baiba.

Nek. Şagdariin D. (Koriiin Aikoom) unşaka biçekedee dunda zerge, 14 bykeli ygenii 3 alduutaigaar biçebe.

Nek. Budiin J. (Jaruunii AGK-diin tyryylegçe) şine ysegeer unşakadaa tuiliin muu, biçeze çadaka ygii şakuu baiba zişeelebel. „Iaruunain amagun guusadkeeke kometet" geze biçebe, ene bolbol „Jaruuniin aimagiin gyicedkeke komiteed" geze biçeseni tiime boloson baika juma. Nek. Budiin bolbol, latiin ysegte suralcaka dykerigte jabaka ba nom yzeke çolee bolko ygii geze kooson şaltagaan keleze bejee arçalkiigi bododog baiba.

Neked Ebegenii, Koolobov ba Markiizov gegçed unşakada zygeer unşaba biçekeni nileed alduutai ba alfaavidaa gyiced şudalaa edii baina.

Neked Menkiin, Togmidiin Delgeriin ba Paatryşev gegçed unşaka ba biçekedee zygeer şudargau sain bolboçi, zeber biçedeg joson ba biçegiin dyrimtei tanilcaa edii zarim ygenyydiigi alduutaigaar biçebe bizai.

Gadana şine ysegte surka jabadaliigi ugta keregsegee ygii, jamarçi surguuli dykerigte jabadag ygii, eesediingee neriigi biçeze çadaka ygii aimagiin tyryylegçed baiza baiba.

Selengiin aimagiin gyicedkeke komiteediin tyryylegçe nek. B. Z. Lubsanii gegçe neree b çeze çadaka ygii baiba. Lubsanii gegçiin biçeseniigi dooro biçebel „Jobsdno" geze biçedeg baiba. ene bolbol „Lubsanii„ geze eeringee obogiigi biçesen azai Ene neker bolbol, jamarçi ysegte suralcaka dykerigte jabadag ygii, eereeçi surkiigi oroldodog ygii baika geze sanadagçi ygii bolotoi

Enyynçelen Bookonii aimagiin tyryylegçi nek. Kyzmin, Kiaagtiin aimagiin kolkos soyuziin alba kaagça B.-M. ulasiin TGK-diin geşyyn nek. Tedebiin gegçed ygii juuçi medeke ygii „sokor karankii" abagainar jabacagaza baidag baiba.

Zygeer uçir enyyniigi baicaabal yseg biçegiigi latazuulka tukai Namiin zaabari togtooliigi gyicedkeke jabadalda şuud kyçee elsyylen temecesen ygii, karin eesedee „sokor" balai baikani tuiliin zigsyyritei kereg men bolko azai

Teb gyicedkeke komiteediin geşyyd ba aimagiin gyicedkeke komiteediin tyryylegçedees ekileed ene yseg suralcuulka tukai emkidken ketelberileze daguulan jabadaliin orondo eesdee nerees tebize çadaka ygii, tedeniigee çikoinoos çergyyldeze jabaza baigaa zigşyyritei jabadal bolbol, Namiin togtoolii şuud bejelyylen gyicedkeke jabadalda saad kiize baisan kereg men enegeer neked eesede medene aeze. Tiime tula iime zigşyyritei baidaliigi ugtalan usadkaza yseg biçegiigi latazuulka tukai namiin togtooliigi şuud gyicedkeke josotoi.

„B.-M. Ynenii" brigaad:
Z. Batacerenii. B. Şagdariin.
N. Cebegiin.

В.-Удинск. тип. НГИ. Зак. № 608 Бурлит № 899 тираж №8150